СОУ Гимназија „Добри Даскалов“ Кавадарци

П Р О Г Р А М И

ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА И РЕАЛИЗАЦИЈА НА УЧИЛИШНИТЕ ЕКСКУРЗИИ ЗА УЧЕНИЦИТЕ ОД ПРВА, ВТОРА И ТРЕТА ГОДИНА ОД СОУ ГИМНАЗИЈА „ДОБРИ ДАСКАЛОВ“ КАВАДАРЦИ ВО УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

Кавадарци, 2026 година

Содржина

Вовед стр.3

1. Програма за изведување на стручно – истражувачка екскурзија со учениците од I (прва) година стр.5
2. Програма за изведување на стручно – истражувачка екскурзија со учениците од II (втора) година стр.7
3. Програма за изведување на завршна екскурзија наменета за учениците од трета година стр.11

ВОВЕД

Согласно Годишната програма за работа на СОУ Гимназија „Добри Даскалов“ Кавадарци за учебната 2026/2027 година, како и Правилникот за начинот на изведување на училишните екскурзии на учениците од средните училишта (број 13-10833/1 од 04.08.2025 година), од страна на стручниот Тим за изготвување на програми за екскурзии, донесена е Програма за изведување на училишни екскурзии за учебната 2026/2027 година.

Во Програмата за училишните екскурзии опфатени се следните податоци:

1. Видот на училишната екскурзија,
2. Воспитно-образовните цели,
3. Задачите,
4. Содржините и активностите,
5. Раководителот на екскурзијата, наставниците и учениците,
6. Времетраењето,
7. Локациите за посета и разгледување,
8. Релациите,
9. Техничката организација и
10. Начинот на финансирањето.

За подготовките од стручно-педагошки, техничко-организационен и безбедносен карактер и за изведувањето на училишните екскурзии се грижи стручниот Тим формиран со Одлука од Училишен одбор.

Согласно Правилникот за реализација на училишните екскурзии, за секоја Програма што ја изработува Тимот, мислење дава Советот на родители на училиштето, со исклучок на екскурзиите што се поврзани со теми и содржини од наставните програми кои се задолжителни и опфаќаат посета на театарска претстава, посета на опера и балет, како и посети на музеи во Република Северна Македонија.

Мислењето на Советот на родители за предложената Програма за училишни екскурзии се доставува до училиштето најдоцна во рок од пет дена од денот на нејзиното доставување од страна на тимот.

Врз основа на мислењето, училишниот одбор ја одобрува Програмата за училишни екскурзии најдоцна во рок од 30 дена од денот на доставувањето на мислењето од Советот на родители.

За учениците кои не учествуваат или не одат на екскурзија, согласно Правилникот училиштето организира редовна настава.

Тимот изготвува Кодекс на однесување и облекување на учениците за време на училишните екскурзии. Врз основа на Кодексот на однесување и облекување, ученикот и неговиот родител/старател потпишуваат Изјава дека при изведувањето на екскурзијата ќе ги почитуваат одредбите од Кодексот.

Завршните екскурзии се организираат и се изведуваат во Република Северна Македонија или во други држави.

Раководителот на паралелката врши подготовка на учениците за завршната екскурзија. Завршната екскурзија трае најмногу шест дена, со најмалку три ноќевања. Во цената на екскурзијата се вклучени трошоци за пат, храна и сместување, трошоци за посети на музеи и други знаменитости. Во цената е вклучено и основно патничко и здравствено осигурување без франшиза.

ПРОГРАМА ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА СТРУЧНО - ИСТРАЖУВАЧКА ЕКСУРЗИЈА СО УЧЕНИЦИТЕ ОД ПРВА ГОДИНА

1. Вид на училишната екскурзија:

Согласно Правилникот за начинот на изведување на училишните екскурзии на учениците од средните училишта, стручно-истражувачките екскурзии се реализираат за учениците од сите години на средно образование. Тие се поврзани со секторот, проектните активности и содржините програмирани од училиштето, односно опфаќаат активности за постигнување на интегрирани цели од повеќе наставни предмети што се од интерес на секторот, проектните активности или содржините програмирани од училиштето и се реализираат најмногу два пати во текот на една наставна година.

Стручно истражувачката екскурзија има за цел совладување, проширување на знаењата, примена на вештини и ставови преку непосредно запознавање на појавите, како и односи во природната и општествената средина и индустриските капацитети. Како специфична организациска форма во многу нешта е незаменлива во поглед на остварувањето на одредени цели и задачи на училиштето.

Формираните претстави и поими во текот на учењето се највпечатливи преку директен контакт со предметите и појавите т.е кога предметите и појавите се набљудуваат и проучуваат во нивните вообичаени природни услови, односно кога на ученикот му се демонстрираат во нивната природна димензија.

2. Основни воспитно-образовни цели се:

- стекнување на нови знаења и продлабочување на веќе постоечките по одделни наставни предмети (историски вредности, проширување на знаењата за природните убавини на нашата земја);
- збогатување на личните искуства на учениците;
- развивање на различни интереси на учениците, примена на вештини и ставови преку непосредно запознавање на појавите, како и односи во природната и општествената средина;
- подобрување на социјалната интеракција меѓу учениците и наставниците;
- интензивирање на комуникацијата и дружењето меѓу соучениците;

3.. Задачите на училишната екскурзија се остваруваат преку:

- Запознавање со теми и градење еколошки навики;
- градење на чувство на толеранција и соживот;

- поттикнување и манифестирање на позитивни емоции, другарување, поддршка, солидарност и интеракцијата меѓу учениците;
- формирање демократски ставови, социјализација, колективна заштита и стекнување на нови сознанија и искуства.

4.. Содржини и активности:

Учениците ќе ги посетат: Струга-спомен куќата на браќата Миладиновци, Природно научниот музеј, градот Охрид, стариот град, античкиот театар, Плаошник и Самоиловата тврдина, Заливот на коските, Св.Наум;

Македонија земја со богата историја. Македонија земја со небројени споменици на религијата. Наша најубава земја која ја откриваме преку книгите во училиште, но и преку овие екскурзии учениците ќе имаат можност да ги прошират знаењата и почувствуваат нејзината убавина. Во оваа дводневна екскурзија би сакале да ја посетиме Западна Македонија и да престојуваме во Охрид.

5. Раководител, наставници, ученици:

Раководител на екскурзијата: Илија Шиков
Одговорни наставници: Класни раководители на I година
Учесници во екскурзијата: Учениците од I (прва) година и класните раководители
Број на ученици: околу 80 ученици, односно 80 %

6. Времетраење на екскурзијата:

2 дена
Време на изведување на екскурзијата: Мај 2027 година

7. Правци на патување: Кавадарци - Струга - Охрид –Битола- Кавадарци

8. Локации за посета:

Предлог агенда за изведување на екскурзијата:

1 ден
- поаѓање од Кавадарци;
- посета на Струга: спомен куќата на браќата Миладиновци, Природно научниот музеј;
- посета на Охрид: Плаошник, Самоиловата тврдина, Музеј куќата на Робевци;
- разгледување на градот и ноќевање во Охрид.

2 ден
- посета на Музејот на коските, посета на црквата „Св.Наум”;
- заминување од Охрид ;
- посета на Битола и пристигнување во Кавадарци.

При посетата на овие локалитети, учениците со предавања од страна на стручни лица и наставниците ќе се запознаат со природните, историски, географски и културни одлики во овој регион што ќе придонесе за збогатување на знаењата на учениците преку негување на традицијата, запознавање на природните богатсва на нашата земја и нивно културно издигнување во општествениот сиситем на живеење.

Напомена: Бидејќи се работи за подолга релација во зависност од динамиката на патувањето, агендата може да претрпи мали измени.

9. Техничка организација: Согласно Правилникот за начинот на изведување на училишни екскурзии за учениците од средните училишта, училишната комисија формирана со одлука на Училишниот одбор, ќе ги преземе сите потребни постапки за реализација на истата. (Патувањето ќе биде со современи автобуси кои ги исполнуваат потребните стандарди.)

10. Начин на финансирање: Екскурзијата ја финансираат родителите на учениците во целост.

Класни раководители на Прва година:

I-1 клас Ристенка Јосифова

I-2 клас Илија Шиков

I-3 клас Фиданка Илова

I-4 клас Васка Таневска

I-5 клас Васка Петкова

I-6 клас Александра Ристова

ПРОГРАМА ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА СТРУЧНО - ИСТРАЖУВАЧКА ЕКСУРЗИЈА СО УЧЕНИЦИТЕ ОД ВТОРА ГОДИНА

1. Воспитно-образовни цели на ученичката екскурзија:

Согласно Правилникот за начинот на изведување на училишните екскурзии на учениците од средните училишта, стручно-истражувачките екскурзии се реализираат за учениците од сите години на средно образование. Тие се поврзани со секторот, проектните активности и содржините програмирани од училиштето, односно опфаќаат активности за постигнување на интегрирани цели од повеќе наставни предмети што се од интерес на секторот, проектните активности или содржините програмирани од училиштето и се реализираат најмногу два пати во текот на една наставна година.

Стручно истражувачката екскурзија има за цел совладување, проширување на знаењата, примена на вештини и ставови преку непосредно запознавање на појавите, како и односи во природната и општествената средина и индустриските капацитети. Како специфична организациска форма во многу нешта е незаменлива во поглед на остварувањето на одредени цели и задачи на училиштето.

Формираните претстави и поими во текот на учењето се највпечатливи преку директен контакт со предметите и појавите т.е кога предметите и појавите се набљудуваат и проучуваат во нивните вообичаени природни услови, односно кога на ученикот му се демонстрираат во нивната природна димензија.

2. Основни воспитно-образовни цели се:

- стекнување на нови знаења и продлабочување на веќе постоечките по одделни наставни предмети (историски вредности, проширување на знаењата за природните убавини на нашата земја);
- збогатување на личните искуства на учениците;
- развивање на различни интереси на учениците, примена на вештини и ставови преку непосредно запознавање на појавите, како и односи во природната и општествената средина;
- подобрување на социјалната интеракција меѓу учениците и наставниците;
- интензивирање на комуникацијата и дружењето меѓу соучениците.

3. Задачите на ученичката екскурзија се остваруваат преку:

- Запознавање со теми и градење еколошки навики;
- градење на чувство на толеранција и соживот;
- поттикнување и манифестирање на позитивни емоции, другарување, поддршка, солидарност и интеракцијата меѓу учениците;

- формирање демократски ставови, социјализација, колективна заштита и стекнување на нови сознанија и искуства.

4. Содржини и активности: Учениците ќе ги посетат центарот на градот, плоштадот на хероите, Парламентот, Кралската палата, Рибарската Тврдина, Цитаделата, Црквите Св. Стефан и Св. Матеј, улиците Андраши, Ракоци и Ваци и мостовите на Дунав.Посета на музеите во Сент Андреа

5. Раководител, наставници, ученици:

Раководител на екскурзијата: Кочо Кочов
Одговорни наставници: Класни раководители на II година
Учесници во екскурзијата: II (втора) година и класните раководители
Број на ученици: околу 100 ученици, односно 80 %

6. Времетраење на екскурзијата:

3 дена
Време на изведување на екскурзијата: Мај 2027 година

7. Правци на патување: Кавадарци – Будимпешта-Сент Андреа – Кавадарци

8. Локации за посета:
Предлог агенда за изведување на екскурзијата:
1 ден
- поаѓање од Кавадарци
- пристигнување во Будимпешта
- посета плоштадот на хероите, Парламентот, Кралската палата,
- сместување и ноќевање во Будимпешта

2 ден
- посета Рибарската Тврдина, Цитаделата, Црквите Св. Стефан и Св. Матеј, улиците Андраши, Ракоци и Ваци и мостовите на Дунав.
- ноќевање во Будимпешта

3 ден
- посета на музеите во Сент Андреа
- пристигнување во Кавадарци.

При посетата на овие локалитети, учениците со предавања од страна на стручни лица и наставниците ќе се запознаат со природните, историски, географски и културни одлики во овој регион што ќе придонесе за збогатување на знаењата на учениците,, запознавање на природните богатства на Унгарија и нивно културно издигнување во општествениот сиситем на живеење.

Напомена: Бидејќи се работи за подолга релација во зависност од динамиката на патувањето, агендата може да претрпи мали измени.

9. Техничка организација: Согласно Правилникот за начинот на изведување на училишни екскурзии за учениците од средните училишта, училишната комисија формирана со одлука на Училишниот одбор, ќе ги превземе сите потребни постапки за реализација на истата. (Патувањето ќе биде со современи автобуси кои ги исполнуваат потребните стандарди.)

10. Начин на финансирање: Екскурзијата ја финансираат родителите на учениците во целост.

Класни раководители на Втора година:

II-1 клас Блашко Клинчаров

II-2 клас Александра Петреска

II-3 клас Соња Попова

II-4 клас Драган Вељковиќ

II-5 клас Кочо Кочов

II-6 клас Горан Пановски

II-7 клас Татјана Ралевска

П Р О Г Р А М А ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА ЗАВРШНА ЕКСКУРЗИЈА НАМЕНЕТА ЗА УЧЕНИЦИТЕ ОД ТРЕТА ГОДИНА

1. Вид на училишната екскурзија

Врз основа на Годишната програма за работа на училиштето за 2026/2027 година, за учениците од III година, предвидена е повеќедневна екскурзија со општ воспитно-образовен карактер која треба да ги задоволи следниве

2. ЦЕЛИ:

Училишната екскурзија наменета за учениците има за цел проширување на знаења, примена на вештини и ставови преку непосредно запознавање на појавите, природните убавини, културно-историските знаменитости на поблиската и поширокатa заедница и добивање сознанија за одделни подрачја од животот и работата на луѓето. Како специфична организациска форма во многу нешта е незаменлива во поглед на остварувањето на одредени цели и задачи на училиштето.

Формираните претстави и поими во текот на учењето се највпечатливи преку директен контакт со предметите и појавите т.е. кога предметите и појавите се набљудуваат и проучуваат во нивните вообичаени природни услови, односно кога на ученикот му се демонстрираат во нивната природна димензија.

3. ЗАДАЧИ:

- развивање интерес за природата и градење еколошки навики;
- запознавање со културата и начинот на живеење на луѓето во одделни земји;
- рекреација и создавање навики за здраво живеење;
- развивање позитивен однос кон националните, културните и естетските вредности;
- социјализација, колективна заштита и стекнување искуство за осамостојување и грижа за себе.

4. Раководител, наставници, ученици:

Раководител на екскурзијата: Елизабета Бошкова
Учесници на екскурзијата:
Ученици од III година од СОУ Гимназија „Добри Даскалов“ Кавадарци
Број на ученици: околу 126 ученици, односно 95 %

5. Време на изведување на екскурзијата: Мај 2027 година

6. Времетраење на екскурзијата: 6 (шест) дена, со 4 (четири) ноќевања

7. Правци на патување: Кавадарци – Постојна – Салцбург – Виена - Братислава – Будимпешта – Кавадарци.

8. Локации за посета:

Постојна: Постојнска Јама - системот од пештери (влез и разглед).

Салцбург: Стариот град, катедралата во Салцбург, Тврдината Хохенсалцбург, Родната куќа на Моцарт (влез и разглед), Палатата Мирабел и градините, плоштади Резиденплац и Моцартплац, Ред Бул Хангар – 7 (влез и разглед).

Виена: Влез во дворецот Шенбрун и градините, Хофбург – царски дворец, катедралата Св. Стефан, Виенска опера, Парламент, Ратхаус, Марија Терезија, Рингштрасе, дворецот Белведере (однадвор – разглед на градините).

Братислава: Братиславскиот дворец, Стариот град, Главниот плоштад, Михајловата порта, Катедралата Св. Мартин, Сината црква, Приматска палата, UFO опсервациска платформа (влез и разглед).

Будимпешта: Парламент, Плоштадот на хероите, Будимски дворец, Рибарска тврдина, Цитадела, Црквата Матијаш, Ланчениот мост, Базиликата Св. Стефан, пешачка зона и центар на Пешта, и ноќно крстарење со брод.

Предлог агенда за изведување на екскурзијата:

- Поаѓање од Кавадарци.
- Патување преку Србија, Хрватска и Словенија.
- Посета на Постојна.
- Посета и разглед во попладневните часови на Салцбург и **ноќевање во Салцбург.**
- Разглед на Салцбург и тргнување кон Виена.
- **Ноќевање во Виена.**
- Посета и разглед на Виена.
- **Ноќевање во Виена.**
- Посета и разглед на Братислава.
- Пристигнување во Будимпешта и ноќно крстарење по Дунав во Будимпешта.
- **Ноќевање во Будимпешта**.
- Разглед на Будимпешта.
- Поаѓање и пристигнување во Кавадарци.

Постојна - Постојанска Јама се наоѓа во југозападниот дел на Република Словенија, во самата близина на градот Постојна. Пештерата Постојна претставува сложен пештерски систем формиран од четири пештери, Постојанска Јама, Пифка Јама, Црна Јама и Магдаленска Јама. Животинскиот свет во пештерата е претставен со повеќе ендемски видови, меѓу кои најпозната и најголема е „Човечката рипка“ - еден вид на пештерски дождовник (саламандер), кој живее во темни средини со температура на воздухот од околу 10̊ C. Туризамот во Постојнска Јама започнал да се развива уште пред два века, а оттогаш па до денес, пештерата ја посетиле повеќе од 36 милиони туристи.

Со посета на **Салцбург** учениците ќе стекнат визуелни искуства за четвртиот по големина град во Австрија, сместен во средишниот дел на државата. Градот претставува административен, економски и културен центар на истоимената покраина. Тој е познат по барокниот стил, еден од најзачуваните во Средна Европа. Поради тоа, градското јадро претставува културно наследство заштитено од УНЕСКО. Исто така, познат е како „Град на класичната музика”, благодарение на Моцарт, кој се родил токму овде. Во близина на Салцбург се планините Алпи и познатите алпски зимски центри, па затоа го викаат „Врата на Алпите”.

Со посета на **Виена** учениците ќе стекнат визуелни искуства за најголемиот град во Австрија, како културен, економски и политички центар. Културата и уметноста имаат долга традиција во Виена, вклучувајжи ги театарот, големиот број оперски куќи, класичната музика и ликовната уметност.

Со посета на **Братислава**, главниот град на Словачка, распослан на двата брега на Дунав, учениците ќе стекнат визуелни искуства за единствениот град во светот кој граничи со две независни држави: Австрија и Унгарија. Братислава и Виена се едни од

најблиските главни градови во Европа кои се оддалечени нешто помалку од 60 км. Братислава е политички, културен и економски центар на Словачка. Во Братислава се наоѓаат неколку универзитети, музеи, театри, галерии и останати значајни културни и економски институции.

Со посетата на **Будимпешта** учениците ќе стекнат визуелни искуства за културно-историските знаменитости во готски стил, за градбите од времето на хуманизмот и ренесансата, како и за периодот на барокот. Будимпешта е главен политички, културен, трговски, индустриски и транспортен центар. Тој станал единствен град кој ги зафаќа двата брега на Дунав со спојувањето на десниот (западен) брег Будим и левиот (источен) брег Пешта. Будимпешта е еден од најубавите градови во Европа.

* * *

При посета на сите овие локалитети, учениците со предавања од страна на лиценцирани туристички водичи ќе се запознаат со природните, историските, географските и културните одлики на овие земји што пак ќе придонесе за збогатување на знаењата на учениците и нивно културно издигнување во општествениот систем на живеење. Хуманизмот, ренесансата, рококото и барокот, можат да се согледаат преку сите градби и зданија во овие величествени градови. Исто така, ќе можат да го видат дејствувањето на атмосферската вода во варовничките предели како Постојна и создавањето на величенствени дела во природата, како пештерите, јамите итн. а ќе имаат можност да се воодушевуваат и на пештерскиот накит.

Преку реализацијата на оваа завршна екскурзија со општ воспитно-образовен карактер, учениците ќе ги прошират своите сознанија од повеќе наставни предмети (македонски јазик и литература, историја, географија, биологија, социологија, ликовна уметност, музичка уметност итн.). На тој начин, теоретските сознанија со кои располагаат ќе ги дополнат со практични и искуствени сознанија кои ќе им бидат корисни во понатамошното школување и живот.

Напомена: Бидејќи се работи за подолга релација, во зависност од динамиката на патувањето, агендата може да претрпи мали измени.

9. Техничка организација: Согласно Правилникот за начинот на изведување на училишни екскурзии за учениците од средните училишта, Училишната комисија формирана со одлука на Училишниот одбор, ќе ги преземе сите потребни постапки за реализација на истата (патувањето ќе биде со современи автобуси кои ги исполнуваат потребните стандарди).

10. Начин на финансирање: Родителите на учениците целосно ги покриваат трошоците за екскурзијата. Се планира вклучување на социјално загрозени ученици за бесплатно учествување на екскурзијата.

Стручен Тим за подготовка на Програми за екскурзии:

1. м-р Зоран Милевски, Директор _____

2. Илија Шиков, Раководител на екскурзија за прва година, наставник по спорт и спортски активности

3. Кочо Кочов, Раководител на екскурзија за втора година, наставник по македонски јазик и литература

4. Елизабета Бошкова, Раководител на завршната екскурзија за трета година, наставник по филозофија,

5. Раководители на паралелките за прва година:
I-1 клас Ристенка Јосифова
I-2 клас Илија Шиков
I-3 клас Фиданка Илова
I-4 клас Васка Таневска
I-5 клас Васка Петкова
I-6 клас Александра Ристова

6. Раководители на паралелките за втора година:
II-1 клас Блашко Клинчаров
II-2 клас Александра Петреска
II-3 клас Соња Попова
II-4 клас Драган Вељковиќ
II-5 клас Кочо Кочов
II-6 клас Горан Пановски
II-7 клас Татјана Ралевска

7. Раководители на паралелките за трета година:
III-1 клас Елизабета Бошкова
III-2 клас Валентина Димитрова
III-3 клас Ленче Анѓушева - Чаушева
III-4 клас Гордана Еленова
III-5 клас Богде Коцева
III-6 клас Лоска Давчева
III-7 клас Блаже Велков

8. Душанка Иванова, стручен соработник – психолог

9. Јасминка Ризова, стручен соработник – педагог